

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábozott soronként 5 kr-ával számítanak.

A gazdák gondja.

Budapest, június 11.

Erő kalásztól ring a rónaság. Gyönyörködve, reménnyel eltelve nézi a magyar gazda az áldást s a megpróbáltatással terhes esztendő után vigaszt keres és biztatást talál. Nem kell csüggedni, a míg a buzatermő magyar föld a miénk; kihevertünk sok rossz esztendőt, elviseltük a sors és az elemek súlyos csapásait, de egy-két jó esztendő megint lábraállított s kintartásra, további munkára és küzdelemre serkentett. Ámde elbizakodnunk sem szabad. A míg künn a szabad ég alatt, kalászban pihen reményünk, biz az remény csak, melyet egy éjjeli fagy, egy-két heti szárazság, vagy tartós esőzés hiuvá tehet.

De hát ez a veszedelem a végzettől függ; ellene tenni vagy védekezni nem lehet. Várnunk, biznunk és tünnünk kell, míg az első kaszavágástól ledőlnek a rendek.

A mitől elborul a gazdák homloka egy-egy pillanatra, nem az a veszedelem, a melyet a sors esetleg rejteget a számukra, hanem az, a mely az embertársaiktól fenyegeti. Az aratási sztrájk, a mezei munkások nyugtalankodása az, a mi veszélyezteteti egy esztendői munka eredményét. Ez ellen

lehet, ez ellen kell védekezni s a mit emberi számítás és előre látás megtehet, hogy egy erőszakos katasztrófának, vagy milliókra menő károsodásnak eleje vétessék, azt megtenni kötelessége mindenkinek, államnak, társadalomnak s egyeseknek egyaránt, hogy a nemzeti vagyonban, egy esztendő gazdasági bázisában — a természetben — osorba ne essék.

Országszerte nagy megnyugtatót fognak kelteni azok a kijelentések, a melyeket Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a főrendiház tegnapi ülésében tett. A mit böles előrelátással, czél szerű intézkedéssel, tapasztalaton alapuló gyakorlati érzékkel megtehet egy kormány oly fontos érdek védelmére, a minő az aratás zavartalan lefolyása, azt a mi földmivelésügyi kormányunk megtette. Megnyugvással veszik tudomásul a gazdák, hogy már eddig is egy milliónál több munkas-igazolvány lett kiosztva s egyre újabb és újabb megrendelések történnek; hogy az aratási szerződések legnagyobbbrészt megkötöttek mindenütt s csak kivételesen kérnek a birtokosok a kormánytól munkásokat; hogy továbbá maguk a munkások is a kormányhoz fordulnak munkáért, köztük olyanok, a kik tavaly sztrájkoltak s még az év elején sem voltak hajlandók

méltányos szerződést elfogadni. Világos jele ez annak, hogy a sztrájkolási szellem erősen hanyatlik s a józan ész, a jó terméskilátásokra a munkásokban is felülkerekedett. De a kormány még tovább ment gondosságában. Közel 40.000 tartalékmunkásról gondoskodott. Felállított ily tartalékokat Mezőhegyesen, Kisbéren és Bábolnán, valamint a Felvidék részére Munkácson. Arról pedig hogy az arató munkások a lelketlen izgatók befolyásától megtaltalmaztassanak, provideál a törvény és egy pillanatra sem kételkedünk abban, hogy ennek a törvénynek szükség esetén a legteljesebb szigorral érvényt fognak szerezni az illetékes hatóságok.

Bizvást elfogadhatja tehát az ország gazdaközönsége Darányi miniszternek azt a biztatását, hogy az ideai aratás lebonyolítása körül nem kell nagyobb komplikációktól tartani s megnyugtatót fog szülni az a kijelentése, hogy az esetleges zavarokkal szemben a kormány a legnagyobb erélyvel és határozottsággal fog eljárni.

Reméljük, hogy ezek a fontos kijelentések megteszik mindkét részre a hatást: megnyugtatótják a gazdákat és meggondolatlanságra, nyugalomra és békés munkára fogja szorítani a munkásokat.

TÁRCZA.

Szerelmes szivemből.

*A mióta szép szemeddel
Megtűvöltél engemet:
Napról-napra vidám dalba
Szívem egy-egy bút temet.*

*És megtelve boldogsággal,
Jövők képén festeged . . .
S azt dobogja ébren, alva:
Kinyílt a kikelet.*

*A szerelem kikeletje,
Mely csupa dal . . . illatos
S ránk mosolygó, tiszta ege
Költészettől csillagos . . .*

*Ha örökké virulhatna
Ez a rózsás kikelet!
Már a földön mennybe' volnék,
Szép angyalom, teveled . . .*

*Hír, dicsőség, babér-erdő
Ontaná ránk illatát —
S lehoznánk a ragyogó ég
Két legszebbik csillagát!*

Kovácsi Kálmán.

Valér a földbe megy.

Irta: Tömörkény István.

Ezt az időjárást, ami a mostani, igazság szerint nem úgy hívják, hogy szép idő, hogy pompás idő, hogy kitünő idő, mert az idő ezen járása egyszerűen csak kincses időnek neveztetik. Valóban az is. Ez az az idő, amidőn a kalászkok nagyobbodásának zaját éjszaka megbirja hallgatni, aki ért hozzá. Minden növekszik ilyenkor, ami csak növendék. Így, természet az, a paprika is, most van leginkább abban a korban, amidőn kedvét kell keresni. Ez a kapálásban nyilvánul. Ha a paprikát jól körülkapálják, de közben óvják is, hogy a kapavassal meg ne vágassék, az olyan valami viruló szép kised növény lesz, hogy gyönyörűség nézni még annak is, akinek semmi köze sincs hozzá. E kicsi szelid bokor ekkor kezdi teremni az ő nagy gyümölcseit, amelyek oly mérgesek, oly formátlanok s mégis annyira kedvesek, hogy például most harmadéve is százhatvan forint volt belőle egy mázsa.

E nagy árnak oka az, hogy a vele való bánáshoz különös hozzáértés kívántatik, azonfölül elsősorban mi urunk és istenünk segedelme, hogy nekivaló időt adjon. Most adott, nem lehet panasz az égbeliek ellen, mert ez, bárki bármit beszéljen, kincses idő. Istentől itt már a

a paprika részére kivánni mit sem lehet, hanem igenis a paprika kívánja az emberek részéről a kapát. Ép ezen alapon indul ki a tanyából korán reggel a fiatal Teporánszky Gergely feleségestől, menvén a földbe, hogy azt jól megkapálják mert ritkaság az, hogy munkátlanokon Isten áldása legyen. Ép csak tavali házasok ők, a fiatal gazda-pár, a felesége bizonyos Bánhidya Valér csak most számolt 21 esztendőt. Szép asszony, régi jó magyarfajta, bár az ember sem kivétős, bár mindenki tudja, akinek esze van, hogy ő rácz származású. Tiszapartiak ők ugyanis, és a Tisza talsó partját már a ráczok lakják. Régi időben sok rácz származott át onnan (csak egy ladik-utba került), bérleni való földeket keresvén. Ezeket meg is találták s itt ragadtak, mert ragaszt a föld nagyon s ama időkben még nem voltak hitbeli villongások. Lám, ha a Tisza árad, egyformán önt el ráczot és magyart, valamint a jégeső sem tesz különben. Így apránként elmagyarosodtak, összekeveredtek s csak a név mutatja meg a régi időket, természetesen az is a maga módja szerint, mert kidobják belőle a sok kemény betűt és Toponarszkiból Toponáczi lesz.

Igy megy hát a fiatal gazda a földre az asszonnyal, csak úgy könnyedén, mert nem messze van az s délre hazatérnek. Csak két kapát visznek s a

Országgyűlés.

Budapest, június 11.

Nagy és őszinte unalom terjengett az előcsarnokban és mikor Szilágyi beszongett a képviselőket nem ült annyi törvényhozó a padokban, mint a hány bejelentése volt az elnöknek.

Némi feltűnést csak az öreg Mócsy keltett, aki egyik kezében egy paksaméta papírossal, a másik kezében pedig egy pohár vízzel vonult a helyére. Itt azután leült. Az első szónok Meltzer Vilmos volt. A szász honatya gondosan kidolgozott és tartalmas beszédet mondott, a melyet mindvégig figyelemmel hallgattak és mikor a javaslat elfogadásával fejezte be, meg is helyeselték.

Ez a beszéd volt az oka, hogy csak fél tizenkettő felé érkezett el a történelmi pillanat, a melyben Mócsy Antal szóhoz juthatott.

Egy kis fél órai bevezetés után ki jelentette az öreg ur, hogy most már nem sokára áttér beszéde tulajdonképeni tárgyára.

— Mária! — csapott közbe derűlten jobbról.

— Ne tessék gunyolódni, — haragudott az öreg ur — hiszen tetszik tudni, hogy én nem szoktam terjengeni.

Megint nagy derűltség hangzott fel.

A gondolatgazdag Mócsy ezután csak ugyan megkezdte gondolatai előadását.

— Az az általános vélemény t. Ház, hogy a koldusok szegények. Nos hát én kimutatom, hogy koldusnak nevezett tisztelt polgártársaim nem szegények. Nem szegények, mert olykor egy félmázsza kenyeret visznek haza a vállukon.

Igy csatázott nagy elkeseredéssel Mócsy Antal — a koldusok ellen.

Dél volt, mikor csakugyan, végsőképen áttért „beszéde tulajdonképeni tárgyára“ és öt perc múlva be is fejezte szónoklatát. A tulajdonképeni tárgyról még ő sem tudott tovább beszélni öt percznél.

Utána Heltai Ferencz következett. Sorra vette az ellenzéki szónokok argumentációját és teljes sikerrel mutatta ki ellenükben a javaslat intézkedéseinek he-

lyes és ezérvavezető voltát. Elismerése mellett annak, hogy a jelen állapot tartahatatlanságát, az orvoslásnak sajátságos módját választják azok az ellenzéki törvényhozók, a kik — nem fogadják el a segítő törvényjavaslatot. Részletesen és teljes szakismerettel fejtegette Heltai a javaslat intenczióit és rendelkezéseit. Fejtegetéseit figyelemmel hallgatták és melegen meg helyeselték.

A Lepsényi ügy.

Budapest, június 11.

A mentelmi bizottság tegnap délután négy órakor Chorin Ferencz elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a Rakovszky István által Lepsényi Miklós képviselőre vonatkozó mentelmi ügyet tárgyalta. A bizottság tegnapelőtti ülésében, mint már jelentettük, úgy határozott, hogy a tényállás konstataciója ezérvéből úgy Pichler Győzöt és Olay Lajos képviselőket mint a sértett Lepsényi Miklóst is kihallgatta.

Olay Lajos nem jelent meg személyesen a bizottság előtt, hanem a bizottság elnökéhez egy nyilatkozatot küldött, melyben a többek közt ezt mondja:

A Lepsényi Miklós féle mentelmi ügyben nyilatkozatom a következő:

1898. április 1-én napján Lepsényi Miklóst, a Magyar Néplap című ujság felelős szerkesztőjét Budapesten, a Sándor-utczában a képviselőház előtt midőn nevezett egy bérkocsiba ült, azért hogy érdeme szerint meggyalázzam, minden idegemet felzajlító indulat rohamában sétapálczámmal megérintettem.

Arra, hogy Lepsényi Miklós szerkesztőt személyesen vagy mások által meggyalázzam, vagy meggyaláztassam, előre nem gondoltam, senkivel össze nem beszéltem. Előzetesen csak abban voltam tényleg, hogy Lepsényi és társai felett a közvélemény megvetését fejezze ki.

Arról, hogy Lepsényi Miklós mint képviselő az általa, mint szerkesztő által elkövetett undok cselekményekért a képviselőházban vezeklett tudomásom nem volt, mert azon esetről nem voltam jelen

a képviselőházban. A Muzeumkertben voltam, a tüntető ifjuság körében; ha tudtam volna a vezeklést, jogos indulatomnak ez fékezője lett volna.

Lepsényi Miklós képviselőt, mint ilyet, sem bántalmaztam, sem bántalmazni szándékomban nem lehetett, mert akkor a képviselőház folyosóján keresztem és találhattam volna alkalmat őt meggyalázni.

Annyira erős bennem a képviselőház és a képviselők iránti tisztelet, hogy elkövetet cselekményemet csak azon feltevés miatt óhajtanám meg nem történné tekinteni, bárha vannak képviselőtársaim közt olyanok, a kik cselekményemet a képviselő ellen irányítottnak tekintik.

Viszont tudom, hogy cselekményem rugóját mindenki méltányolja és mégis már a látszatért is, mintha sértettem volna a képviselői szükséges tekintély, képviselőtársaim elnézését kérem és várom.

Lepsényi Miklóst, a papot, bántani nem akartam, mert felháborító cselekményeit nem mint pap követte el, ha mint ilyen követte volna el, bizonyára felsőbb egyházi hatósága vagy hatóságai a megvetés mellett hihetőleg kellően megbüntették volna.

Kiváló tisztelettel

Olay Lajos,

orsz. képviselő.

Ugy értesülünk, hogy ha a bizottság egyéb felvilágosításokat is óhajtott Olay Lajos személyesen is meg fog jelleni, hogy eleget tegyen a bizottság óhajának.

Pichler Győző orsz. képviselő a bizottság előtt a következő kijelentést tette:

— Igaz az, hogy én a Főherczeg-Sándor-utczában Lepsényi Miklóst a Magyar Néplap szerkesztőjét tetteleg megfenyítettem. Az indokok, a melyek erre birtak, annyira köztudomásúak, hogy ezek ismétlésétől a mélyen tisztelt bizottságot megkímélni óhajtom. A képviselőház ülésén, a melyen Lepsényi Miklós ismert nyilatkozatát tette, jelen voltam. Ez a nyilatkozat, a mely híján volt minden őszinteségnek és a mely nem nevezte meg az ismeretlen főurat, a ki állítólag a

vizes-korsót, mázatlan cserépből, amelyben olyan hűs marad a víz, mintha pin-czében állna. Megállnak a föld szélén, tekintetükkel végigfutják a paprikabokrokat azután egymásra néznek szóval boldogsággal. A szerelmetesség is szebb így, májusi munkában a gyönyörű termés előtt.

— Jaj de szép — szól az ember.

Az asszony bólint rá s felelni akarna valamit, de im hirtelen megdöbben. Reszketés fut rajta végig és elhalványodik.

— Nézze csak kend, kilelt a hideg.

Ráznai is kezdi azonnal s az ember sietve borítja vállaira a kabátját.

— Eredj csak, eredj haza, fiam aztán pihenj le — biztatja.

— De hátha elhagy — véli az asszony dideregve. Hisz kapálni köllene.

Hát várnak egy kicsit, de Valért egyre jobban előfogja a fázás. Csak jobb lesz ezzel hazamenni. Fogja is az egyik kapát, hogy majd azt is hazaviszi s megindul. Az ember pedig most már szomoruan fog a dologba. Néhány paprikatövet megkapál, mikor a szívébe üt a sejtés s gyorsan megfordulván, Valér után tekint. És látja, hogy épen abban a pillanatban szintén megfordult maga körül egyet a haladó asszony, aztán mint akit a villám leütött végigesik az uton, a kapa pedig a válláról messze elröpül. Minden munkát ott hagy e látványra az ember és szalad arrafelé azzal a nehézkes futással, melynek oka a súlyos eszmákban keresendő.

— Valér! — kiáltja. — Valér!

Hát ha itéletnapig kiabálok is, szegény ember, hogy Valér! Ezt ugyan többé föl nem költöd. — Ez megvan halva tökéletesen, mert szél érte. Furesza az és lelkekbe vágó dolog, ha az ember halottját az országut porában siratja zokogva, már pedig ez itt így van, mert Gergely ott térdel, forgatja tépdesi kebléről a ruhát és ajkán keresztül igyekszik bele életet lehelni. Nem lehet az, hogy meghalt, hisz még meleg. Az ám, de e meleg is hagyogatja apránként s nincs más mit tenni, mint fölvenni a porból a holtat s vinni a tanyaház felé. S ott ismét a nagy szomorúságok, az öregek sikoltása, a kis leány sírása, de ezekkel ne is szakgassuk senki szívét, elég ha az övéket szakgatta. Mert nem erről van itt szó, hanem másról van szó. Ugyanis már felállították a ravatalt, a sima ágyra tették a halottat, gyertya is égett a fejénél, míg a szomszéd Rózsa Mihály sietve hajtott a városba koporsóért és az asszonyok imádkoztak, előbb a haldoklóért való könyörgést, azután a bűnök bocsánatáról szólókat, hogy: Kik még ez életben szenvedtek, örültek. Ez lesz majd végetek, mind ide kerültek. — Itt a királyoknak lehull a koronájuk, lehull a koronájuk, eltűnik hatalmuk — midőn mindezt már tennék, lóháton sietve ér a tanyaudvarba a kardos ember, az öreg pusztázó. Azt mondja:

— Gergő, a halottadat be köll vinni a kórházba.

— Valért? — pillant föl szomorúsá-

gából Gergely. — Hisz nem gyógyítja azt szögént már mög senki kórháza?

— Tudom — felel a pusztázó — de erre így van a parancs. Majd odabent az orvosok megvizsgálják, hogy mi ölte mög.

— Mi? Hát a szél. A szél érte az uton.

— Jól van öcsém — mondja amaz a lóról — én elhiszöm, de odabent nem hiszik el! Azt mondják ám, hogy hátha nem az ölte mög? Hátha más.

Mikor így ököllel ekkorát a szívére csapnak Gergelynek, gyanusítván, mintha ő ölte volna meg Valériát, pillanatra elsötétül előtte minden s úgy érzi, mintha kezdené elhagyni az esze. Azután kifakad mérgesen beszél, miket, esendes komolysággal hallgat végig a pusztázó. Mint olyan ember, ki szokva van ezekhez. Ezért nem is viszonozza Gergely mérges szavait s ezt méltóságán alul levőnek is tartaná ő, ki Gergely öregapját már akkor ismerte, mikor Gergely édes anyja még nem volt az élők között. Csak mikor a fiatal özvegy lecsillapul, szól neki:

— A törvén, törvén, öcsém. Azon már te se segíthetsz. Hát csak vidd be Valért a kórházba.

Be is. Most már csakugyan és csak azért is beviszik. Féketlen módon száguldanak az indulatok Gergely kebelében. Vigyük, csak vigyük. Mikor a szomszéd, ama nevezetű Rózsa Mihály kihozza a koporsót, holtját abba emeli Gergely példázván, az István királyunkhoz való éneket mondják, mely szerint! Rólad em-

Kossuth gyalázó könyv terjesztését előegitette, de amely még azt se mondotta, hogy Lepsényi annak a könyvnek a példányait megsemmisítette volna, csak fokozta bennem a tény által előidézett felháborodást. E felháborodás szenvedélyében inzultáltam a Sándor-utcában Lepsényi Miklós szerkesztőt. Egyebekben az ügy elbírálását, a mélyen tisztelt bizottság bölcsességére bízom.

A bizottság egyhangulag kimondta, hogy a mentelmi jog megsértése nem fog fenn.

A nyári szinkör.

Debreczen, június 11.

Nem először és nem utoljára szólok e tárgyhoz. Vannak kérdések, eszmék a miket mindaddig kell felszínén tartani, miglen a köztudatba mennek át, utat törnek maguknak meghallgatásban részesülnek és végre testet öltenek.

Ilyen aktuális kérdés a helybeli nyári szinkör kérdése és aktuális marad mindaddig, míg megoldást nem nyer. Mivel a nyári szinkör kérdése szoros kapcsolatban van a téli szini idénnyel is. Mert valameddig nem lesz állandó színházunk, valameddig színészeinknek nyakukba kell venniük az országot és május 1-től október 1-ig tehát öt hónapon át vándorolni kénytelenítettnek, addig nem lehet teljesen megállapodott, minden kivánalmaknak teljesen megfelelő színtársulatunk sem. Sok kitűnő erő hagyta már itt a debreczeni színtársulatot azért, mivel nem akarták magukat kitenni az öt havi vándorlásnak.

Egy színésznőnek, mint Kállay Lujzának, Kapossi Józsnak stb. stb. az öt havi vándorlás főlemesztői gázsijának fele részét, mert a zóna mellett drága ám a podgyász szállítása. Aztán a házasság, családok, családos színészeknek, színésznőknek itt állandó, évi lakásuk van: itt is, ott is fizetni kell a lakbért.

Es ott, a hol a színész 4 hétre bérel lakást, élelmezést, megnyuzzák, háromszoros árt vesznek tőle.

A nyári szinkör tehát szoros nexus-

ban van a színtársulat mineműségével, vagyis világosabban szólva: mindaddig nem lesz tökéletesen jó színtársulatunk, míg nem állandósítjuk színházunkat. Ezzel azt hiszem, tisztában van mindenki.

Vizsgáljuk már most a szinkör kérdését fináncziális szempontból. Tudjuk, hogy a nyári szinkör pénzét, a téli színház renoválására fordítják a mi már elodázhatatlan volt, mert a színház jelenlegi stadiuma mellett, nem szórakozást, hanem kint és torturát nyújtott a színházlátogatóknak. A zsbivásárra sem való ülőhelyek, székek és a csontokat is átjáró léghuzam még a legerősebb szervezetet is tönkre tették.

Azért csak bálát adhatunk úgy a színházbizottságnak, mint a tanácsnak, hogy immár csakugyan renoválják a színházat. Ez azonban nem ok arra nézve, hogy a nyári szinkör fölött egyszer és mindenkorra n. p. rendre térjünk, vagyis a napirendről levegyük.

Sőt sietünk kijelenteni, hogy a szinkört olyan objektumnak tekintjük, a mely nem szükséges, hogy a várost terhelje.

Sajnáljuk, hogy Debreczen tőkepénzes lakosai ily dolgokban merevek, állig begombolkóznak, holott a nyári szinkör szépen meghozná nálunk a perzentet. Hiszen jól tudja a debreczeni közönség, hogy a Péterfia utcán szép szinkör volt, prosperált is, látogatták is. Nem kisebb művészek, mint Foltényi, Szerdahelyi, Prielle Kornélia játszottak benne. Most pedig prosperálnak az orfeumok. Ha a város mondjuk 50—60.000 frtért fölépíti a nyári szinkört a Széchenyi-utcai kertek elején, mert ez volna a legközelebbi és legalkalmasabb hely szinkörnek, ez által állandósíthatnák a színház bármely igazgatóság hozna annyi áldozatot, a mennyibe a szinkörbe fektetett tőke perzentjei tenének, hogy ne kénytelenítettessenek nyaranta nyakukba venni az országot. Ime Leszkay saját költségén épített Kassán szinkört. A város pedig nyerne egy szép szinkört, a hol az előadásokon kívül lehetne még bálakat, hangversenyeket, műkedvelői előadásokat stb. tartani, a mi

szintén annyit jövedelmezne, a mennyibe az épület jókarban való tartása és a tűzkárelleni biztosítás kerülne.

Nem tudok alkalmasabb helyet nyári szinkörnek, mint a Széchenyi-utcai ugynevezett Posta kerteket. Ott 5—6000 frtért lehet alkalmas telket vásárolni és a mennyiben nyári szinkörrel van szó, melynek falai nem lehetnek vastagok gerinczét vastraverzák képeznek, mindössze feltéglavastagságra kellene építeni falazatát, szépen kitelnék a költsége is az 50.000 frtból. Esetleg kis vendéglőt is lehetne hozzá építeni. Közel lévén a szinkör a városhoz, nem szűkölködnék vendégekben sem.

Fontolják meg a kérdést és építsék fel a szinkört.

Kuthi Zsigmond.

Tanúgy.

* A debreczeni ev. ref. egyház fiu- és leányiskoláinak 1897—98. tanévet berekesztő vizsgái következő helyeken és időben fognak magtartatni:

A) A nagytemplomban:

Június 16-án d. e. árok-utcai fiúiskola II. osztály, tanító: Dávid Mihály; d. u. kismester-utcai leányiskola III. IV. osztály, tanító: Lada Sándor; június 17-én d. e. n.-péterfia utcai leányiskola V. VI. osztály, tanító: Sáfár László; 17-én d. u. n.-péterfia utcai leányiskola I. II. osztály, tanító: Kálmán Lajosné; június 18-án d. e. árok-utcai fiúiskola I. osztály, tanító: Szécsényi István; d. u. árok-utcai leányiskola III. IV. oszt., tanító: Kanizsay Endréné; június 20-án d. e. árok-utcai fiúiskola III. osztály, tanító: Nagy Károly; d. u. kis-csapó-utcai leányiskola III. IV. osztály, tanító: Szemere Lajosné; június 21-én d. e. nagy-mester-utcai leányiskola I. II. osztály, tanító: Simon István; d. u. árok-utcai leányiskola I. II. osztály, tanító: Kanizsay Endre; június 22-én d. e. árok-utcai leányiskola I. osztály, tanító: Eöry Mariska.

lékezvén, esordulnak könyei. Buval harmatoznak szomorú mezei. — Lankadnak szüntelen vitézlő karjai, Nem szünnék iszonyu sirástól szemei.

Lelkére lehet mondani, hogy bizony nem szünnék iszonyu sirástól ott szemei senkinek sem. Városi ember talán nem talál e dologban oly sok iszonytatót. De itt, hol minden oly másképp van, im, vizsik szep Valérunk testét be a csunya-szagu helyre, hol öt halott korában késekkel vagdalni és darabolni fogják. S majd onnan léssen temetendő, — több testi darabokban, — mik, óh én uram és én istenem, — föltámadáskor miként lesznek vajjon ismét egygyé? —

Az ám. Erre feleletet senki sem ad. A tanyából lassan indul ki a kocsisor, három kocsi van éppen, mert több efajta temetéshez nem telik, mert elvégre a paprika is csak kapálendő. Ez szomorú ut, be a kórházig. És az is szomorúság, ahogy a halottat beviszik és jönnek a tudós orvosok és a kapitányságtól a biztos és jönnek a törvényszéki urak a vizsgáló, továbbá a király ügyvédje s valóban csak a jó Jézus urunk tudná megmondani, hogy még ezenfelül kik is jönnek, oly sokan vannak.

Nem kell hinni, hogy sok időbe kerül, mert nem kerül sok időbe, míg megállapodnak abban, hogy Valért csakugyan a szél ölte meg. A szívet érte. Irigylte ezt a szívet a szél Gergelytől s megölte. Nem jó dolog, de mit lehetne ellene tenni? Semmit sem lehet ellene tenni. Meghalt fölsőbb hatalmak végzése

szerint. Jó. Ez ellen nem lehet tenni. De a formája e dolognak, a pusztázó, a kapitány, az orvosok, a törvényszékiek, a darabolás s azon rettentő vád, hogy nem-e Gergely ölte meg Valért, mily borzasztó iszonyatosságok ezek.

Kihozzák újból a koporsót, a tanyai kocsira teszik. Valér most megy ki a földbe utoljára. Ott a pap is, ki kísérné, csak úgy ingben, mint a kórházból jötteknél szokás. És a kántor ur is a segédjét küldte el, kinek bár szebb a hangja, de azért (ugy-e bizony) még sem ő a kántor. És akkor e sivárságok között megindul a temetés. Valóban még csak keresztje sines Valérnak, mert a sok lelki gyötrelém között elfeledkeztek arról, hogy nevét a fába vágassák. Ellenben mezei virágokból font koszoruk lógnak a kocsik löcsein. Így haladnak a rövid uton, mely a hórháztól a temetőig vezet, csupa kórházak, börtönök és kaszárnyák között. Micsoda ut ez, én jó uram! A pap lassan megy a gyalogjárón halottja kocsiját maga Gergely kormányozza s ő, Valér, fejtől fekszik hozzá. A pékek kaszárnyájánál, hol ép prófuntot osztanak ki, megállnak, hogy beszentalja a pap Valért s azután szabadjára ereszsze.

A latin zsolozsma kezdődik s kántorsegéd mondja a bucsuztatót.

— Valér! Valér! — kiáltja Gergely a kocsiban és sirva fakad.

A többiek is leveszik kalapjukat s gondolkozva hallgat mindenki. Mily véletlen eset ez. És mily szegénnyel teli való, hogy Valért így meghurezolták, darabolták s most ily nyomorultan, szegé-

nyesen, szegénnyel kell őt vinni ki a földbe. Így meghurezoltatni.

Ki ad ezért elégtételt?

Ki ad, emberek? Az Isten.

Mert im ép történik, hogy jön haza itt a kaszárnyák közén a gyakorlótérről az ezred és jön legelől egy kompánia és kardot ránt a kapitány:

— Compagnie, habt acht! Compagnie, rechts scaut!

És a kapitány ur, a hat arany csilaggal a nyakán, a fényes kardot tisztelgésre vágja és a legénység keményen lépdelve szíjjat szalaszt s mind valamennyi veti fejét Valér koporsója felé. Jön a másik kompánia, a harmadik, a negyedik, az aranysapkás tiszt urak, a nyalka kadét urak s a mogorva, vén őrmesterek mind, mind komandóznak a legényeiknek, hogy fejet vessenek a Valér koporsója felé. A kardok suhannak a levegőben s az aranyos tiszt urak, midőn tisztelgésre lecsapnak, komoly szomorúsággal tekintenek a halottas szekér felé. És a legények levágják szintén kezüket a puská agyához s járulnak el fővetéssel Valér előtt. Egy kompánia, két kompánia, három kompánia, egy batalion, egy egész ezred, így végigtisztelik őt Gergely halottját. Kemény, erős kommandók hallatszanak s Gergely, kiből a köny árja most már csakugyan megindult, hátraszól a koporsóhoz:

— Valér — kérdezi büszke szomorúsággal — Valér, hallod-e?

B) A kistemplomban:

Június 16-án d. e. nagy-csapó-utcai leányiskola V. VI. osztály, tanító: Lévy Lajos; d. u. hatvan-külvárosi fiúiskola IV. V. osztály, tanító: Papp Péter; június 17-én d. e. miklós-utcai leányiskola III. IV. osztály, tanító: Hajdu István; d. u. n.-csapó-utcai fiúiskola VI. osztály, tanító: Káposztás Imre; június 18-án d. e. hatvan-külvárosi fiúiskola I. II. osztály, tanító: Szabó Péter; d. u. hatvan-külvárosi leányiskola III. IV. osztály, tanító: Kiss András; június 20-án d. e. n.-csapó-utcai leányiskola I. II. osztály, tanító: Szemere Lajos; d. u. n.-csapó-utcai fiúiskola V. osztály, tanító: Vásárhelyi József; június 21-én d. e. hatvan-külvárosi leányiskola I. II. osztály, tanító: Tóth Teréz; d. u. hatvan-külvárosi fiúiskola II. III. osztály, tanító: Szőke János; június 22-én d. e. miklós-utcai leányiskola I. II. osztály, tanító: Konrád Mária; d. u. n.-csapó-utcai fiúiskola II. osztály, tanító: Bareza Barna.

C) A Kossuth-utcai templomban:

Június 11-én d. u. n.-csapó-utcai fiúiskola IV. osztály, tanító: Nagy Imre; június 16-án d. e. Kossuth-utcai leányiskola III. IV. osztály, tanító: Boros Ferenc; d. u. csapó-külvárosi leányiskola I. osztály, tanító: Tóth Károly; június 17-én d. e. csapó-külvárosi fiúiskola I. osztály, tanító: Kiss Lajos; d. u. Kossuth-utcai fiúiskola III. osztály, tanító: Csurka István; június 18-án d. e. Kossuth-utcai fiúiskola V. VI. osztály, tanító Tassi Miklós; d. u. csapó-kerti leányiskola I. II. III. osztály, tanító: Szentjóni Kálmán; június 20-án d. e. Kossuth-utcai fiúiskola I. osztály, tanító: Szendi Imre; d. u. Kossuth-utcai fiúiskola II. osztály, tanító: Demjén Lajos; június 21-én d. e. csapó-külvárosi leányiskola III. IV. osztály, tanító: Gáll Józsefné; d. u. csapó-kerti fiúiskola I. II. III. osztály, tanító: Veress Gyula; június 22-én d. e. Kossuth-utcai fiúiskola IV. osztály, tanító: Varga József; d. u. csapó-külvárosi leányiskola II. osztály, tanító: Makowiczka Gusztávné.

D) Az ispotályi templomban:

Június 16-án d. e. ispotályi leányiskola V. VI. osztály, tanító: Herezeg János; d. u. cser-utcai leányiskola III. IV. osztály, tanító Dávid Sándor; június 17-én d. e. ispotályi fiúiskola I. II. osztály, tanító: Zong János; d. u. ispotályi fiúiskola III. IV. osztály, tanító: Horkay Lajos; június 18-án d. e. bárány-utcai fiúiskola I. II. osztály, tanító: Ökrös István; d. u. ispotályi fiúiskola V. VI. osztály, tanító: Kerékgyártó József; június 20-án d. e. bárány-utcai fiúiskola III. IV. osztály, tanító: Háló Sándor; d. u. cser-utcai leányiskola I. II. osztály, tanító: Kátóna Júlia; június 21-én d. e. ispotályi leányiskola I. II. osztály, tanító: Becsek Ilona; június 22-én d. e. ispotályi kisdudóvoda, óvónő: Nagy Ida.

E) A főiskola imatermében:

Június 27-én d. e. gyakorló-iskolai I. II. III. IV. osztály, tanító: Kiss György; d. u. a főiskolai I. elemi osztály, tanító: Bagaméry Károly; június 28-án d. e. főiskolai IV. elemi osztály, tanító: Csernák Béla; d. u. főiskolai II. elemi osztály, tanító: Szabó Antal; június 29-én d. e. főiskolai III. elemi osztály, tanító: Szabó Bertalan.

A főiskola imatermében tartandó vizsgák kezdete délelőtt 9-, délután 3 órakor.

Jegyzetek: Az utcai iskolák vizsgáinak kezdete délelőtt 9-, délután 3 és fél órakor. Évzáró hálaadó istentisztelet június 11-én d. e. 8 órakor a nagytemplomban.

Június 12-én d. e. istentisztelet után az ismétlő iskolák vizsgái saját tantermeikben.

Június 19-én d. e. 11--12-ig, délután 5--6 óráig az ev. ref. iparos tanulók vallás-vizsgái a saját tantermeikben.

Mely vizsgákon való megjelenésre az érdekelt szülőket és t. ez. tanügybarátokat tisztelettel meghívja

Debreczen, 1898. június hó.

A debreczeni ev. ref. egyház
iskolaszéke.

A szerb dalosok Debreczenben.

Debreczen, június 12.

Csak költő keze tudná leírni a maga szép valóságában azt a jelenetet, midőn a szerb dalos-kör ma reggel a vonaton elbucszott Debreczentől, a hatóságtól, a városi dalos-körtől, és a nagy közönségtől. Kedd este óta voltak szívesen látott vendégeink a szerbek. Közéjük tartunk ormairól a júniusi szellőben öt napig ölelközött a szerb és a magyar lobogó jelképezve azt a baráti érzelmeket, mely a szerb és a debreczeni dalos kört összekapcsolja.

A bucsu alkalmával, mikor utoljára megszorítottuk szerb barátaink kezét, kölcsönösen azzal váltunk el: A viszontlátásig! Adja isten, hogy a barátság fénye, amely a művészet aegise alatt ragyogott fel, az idők folyamán ne homályosuljon el. Vendégeink, — a mint mondták, — a legszebb emlékekkel távoznak. Jól, nagyon jól érezték itt magukat, mert a hamisítatlan vendégszeretet, őszinte magyar nyíltságuk környezte őket. — Hogy így van, érdeme ez első sorban a város polgármesterének Simonffy Imre polgármesternek, — de érdeme az egész városi hatóságnak, érdeme Márk Endrének, a dalos kör elnökének, akinek ideje sem volt kipiheenni a konstantinápolyi fáradozásait és hosszú uttal járó sok izgalmat és önzetlen munkásságukért, nemes becsvágyukért elismerés illeti a dalos kör derék tisztviselőkarát, de minden egyes tagját is. Hűségesen kitartottak valamennyien fáradhatlan elnökük oldala mellett. Ez összhangzó nemes működés teremtette meg a sikert, amely meglepéssel, örömmel, sőt igaz büszkeséggel töltheti el a város közönségét. Nem kételkedünk benne, hogy a városi daloskör fáradozásainak jutalma mindenkör megtalálja az elismerést a közönség méltánylásában. Így is van ez, aminthogy nem is lehet másképp.

Bucsuestély.

A házigazda szerepét ma délután szerb vendégeinkkel szemben a debreczeni dalegyület vette át a várostól. Végtelenül kedves, családi jellegű, igazán magyaros jellegű mulatságot rendezett, amely méltóan fejezte be a felejthetetlen szép részletekben gazdag három napos vendéglátás ünnepségét. A nagyerdei polgári lövőház fenyves illattal telített parkjában volt terítve. Míg Jóna Mihály bácsi öblös bográcsokban kavargatta az étvágy csiklandoztató gulyáshúst, a társaság mindkét nembeli tagjai, fiatalja, vénje, labdajátékkal, táncokkal töltötték az időt, Török Gábor erdőmester a városi kertészet rózsáival kedveskedett a hölgyeknek; a lövészársulat pedig a szerb vendégek tiszteletére tekeversenyt rendezett. Az I. díjat 20 koronás aranyat Takács E. József, a II. díjat, 10 koronás aranyat Vasa Simics, a III. díjat 5 db. millenniumi koronát Milan Antonovics vitte el. A bucsulakomán, melyen a debreczeni

dalárdisták női családtagjai szolgáltak fel, megjelentek Kiss Aron ev. ref. püspök, gr. Degenfeld József ev. ref. egyházkerületi főgondnok, dr. Wolafka Nándor v. püspök plebános, Lengyel Imre, Zádor Lajos, Materny Lajos lelkész, Balogh Imre, Sesztina Lajos, Mayer Emil, Dóczy Imre stb. A vacsora speciális, magyar, debreczeni ételekből állott, melyekre kitűnően eszszott a sestakerti. Nem volt hiány felkészöntőkben sem; valamint nem maradt el a dal és tánc sem, melyhez Rácz Károlyék muzsikáltak.

Az elutazás.

A budapesti gyorsvonal, amely elvitte a kedves szerb vendégeket 9 óra 5 perczkor indult el, de a pályaház már nyolcz óra után kezdett élénkülni. Megjelentek első sorban a városi dalos kör jelvényes tagjai, akik a kocsikon érkező szerb dalosokat fogadták

A perronon, mely szerb és magyar lobogókkal volt ékesítve, csakhamar feltűnt közéletünk és a debreczeni zenei élet számos kitűnősége.

Ott voltak: Simonffy Imre polgármester, Király Gyula, Körner Adolf, Roncsik Lajos, Vecsey Imre városi tanácsnokok, ifju Csóka Sámuel polgármesteri titkár.

Wolafka Nándor v. püspök plebános, Lengyel Imre a városi daloskör diszelnöke, Márk Endre a városi daloskör elnöke, Mayer Emilné, Steinacker Sándor és neje, Steinacker Viola, aki Nedics Sivila kisasszonynak emlékül hortobágyi képeket adott.

A szerb hölgyek valamennyien ékes virágcsokrot kaptak. Ez a figyelem is igen kellemesen érintette őket. A debreczeni dalos körnek sok tagja nevével jelent meg.

A gyorsvonal két utolsó kocsiában foglaltak helyet. Persze meleg kézzorítások ölekezések után szálltak föl.

A két dalárda kölcsönösen elénekelt a mottóját. Majd a mi dalárdánk bucsuzól elénekelt a szerb himnuszot. Ez a figyelem különösen meghatotta a vendégeket.

A két külön kocsit korábban indították el, hogy másik vágányra a gyors kocsihoz kapcsolják. Nagy volt mindkét részről az öröm, mikor ismét megállt a két kocsi.

A közönség egyre éljenzte a vendégeket, a szerb dalos-kör elnökét, viszont a szerbek Simonffy Imre polgármestert, Márk Endre elnököt, Debreczent és a városi dalos-kört éltették.

A vonat elindulásáig vidám beszélgetés között mult el az idő, de 9 óra öt perczkor a vasuti kalauzok könyörtelen jeladására elindult a vonat. — Eljenzés hangzott föl, szívből fakadó lelkes éljenzés, melyet a kocsikból viszonzottak szerb testvéreink. Kölcsönös kalaplengetés, kendő lobogtatás után megindult a vonat és csakhamar elfedte őket a távolság.

A debreczeni dalos-kör ezután körülvette a mi nagyérdemű jó polgármesterünket és háromszor lelkesen elénekelt az „Eljen ő”-t.

NAPI HIREK.

— Nymen a főispán családjában.

Mikor olvasóink ezen kedves hirt olvassák, bizonyára örülni fognak úgy az örömapa, mint nagy műveltségű édes leánya boldogságának. *Degenfeld* József gróf főispán és egyházkerületi főgondnok leányát *Marianne* grófnőt ugyanis tegnap délben eljegyezte *Strada* Gyula, a Vilmos német császár nevét viselő huszárezred főhadnagya, *Strada* Béla, kir. tanácsos, jász-nagy-kun-szolnokmegye nagybirtokos fia. Rövid idő alatt a főispán apai szívének két legdrágább kincse hagyja oda a gondos, jó apa szeretetével megszentelt édes otthont, hogy kövessék azt, kit társul rendelt nekik az a Mindenható, ki az igaz és gyöngéd érzellemmel, a szerelem csodás erejével kapcsolja össze az egymást megértő szíveket. És mi, kik tanúi voltunk ama szeretetben gazdag, gyöngéd viszonynak, mely a mi nemes gondolkozású főispánunkat és egyházunk erős oszlopát az ónői erényekben gazdag leányaihoz fűzi, szívéből kívánjuk, hogy ez újabban megkötendő frigy váljék úgy az örömapának, mint a grófkisasszonynak boldogságára.

— **Istentiszteletek.** Holnap vasárnap a különböző felekezeti templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet. A *nagytemplomban*: Szilágyi Imre s. lelkész; a *kis templomban* Béktesy Lajos s. lelkész; a Kossuth-utcai templomban Mitrovics Gyula lelkész; az Ispotály templomban K. Tóth Kálmán lelkész. A *róm. kath. templomban* reggel 7 órakor Hammernik Sándor s. lelkész miséznek; 8 órakor egy piarista; 9 órakor dr. Wolafka Nándor; a szentbeszédet Hammernik Sándor tartja; fél 12 órakor Molnár Kálmán lelkész miséznek. Délután fél három órakor a kereszténytanítást dr. Wolafka Nándor tartja; 3 órai litániát Hammernik Sándor, 4 órakor a rózsafüzértársaság ajtatósságát dr. Wolafka Nándor. Az *ág. hitv. ev. templomban* d. e. 10 órakor Hajász Lajos tart predikációt.

— **Nyomorgó család.** Említettük, hogy a pesti soron egy szegény asszony a két kiskorú gyermekével a legnagyobb nyomorban sinlődik. A boldogtalan család nyomorának enyhítésére dr. Nágel Zsigmondné urnő 3 frtot küldött be a Debreczeni Ellenőr kiadóhivatalába. A kiadóhivatal a pénzt azonnal eljuttatta a nyomorgó családhoz.

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt 11 órakor tanácsülés volt *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester elnöklésével.

— **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma június 12-én az egyház tanácstermében a f. évi június 5-én tartott gyűlésről elmaradt ügyek tárgyalása végett folytatólagos gyűlést tart.

— **Lelkészválasztás.** A Brassó mellett fekvő Hosszufalu-fürészmező egyházközség *Hajász* Lajos helybeli ágost. hitv. ev. hitoktató s. lelkészt egyhangulag lelkészévé választotta. A megválasztott lelkész beiktatása e hó 26-án lesz. A fiatal segédlelkész rövid itt működése alatt is Debreczen társadalmának rokonszenvét kiérdemelte.

— **Málaadó istentiszteletek a kollégiumban.** A debreczeni ev. ref. főiskolában az 1897/8. iskolai év ünnepélyes bezárása a főiskolai oratoriumban tartandó málaadó istentisztelettel f. hó 13. hétfőn reggeli 8 órakor fog végbemenni mely alkalomból mélyen tisztelt ezimet tisztelettel meghívja. Debreczenben, 1898. június 8. Az igazgatóság.

— **A debreczeni zenodében** az 1897-98-ki tanévet berekesztő közvizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni:

Június hó 17-én, pénteken délután 1/2 óráról vizsgáznak: az általános előkészítő és zongora előkészítő tanfolyamok növendékei.

Június hó 18-án, szombaton d. u. 4 óráról kezdve: a zongoratanzak első négy osztályának növendékei.

Június hó 19-én, vasárnap d. e. 10 óráról kezdve: az ének és szavaiati tanzak növendékei.

Június hó 19-én, vasárnap d. u. 1/4 óráról 5 óráig: a hegedűtanzak növendékei.

Június hó 20-án, hétfőn d. e. 10 óráról kezdve: az összhangzattan tanfolyamnak, valamint a zongora-tanzak 5. és 6. osztályának s kiművelési tanfolyamának növendékei.

Június hó 20-án, hétfőn este 8 órakor vizsgálati hangverseny s jutalomdíj kiosztás.

Debreczen, 1898. június 8-án.

Az igazgatóság.

— **Összevagdalt bérkocsis.** A múlt héten a helyi lapokat bejárta az a hír, hogy a debreczeni 3. honvédgyalozezred egyik főhadnagya a bérkocsist az utcán kardjával összekaszabolt amiért az állítólag fuvar díját követelte a főhadnagytól. Mi annak idején nem foglalkoztunk az esettel, annál inkább, mert a rendőri jelentésekből nem merithettünk tiszta képet arra nézve, ki volt a hibás s jogtalanul nem akartunk pálczát törni a honvédtiszt felett, ki talán ez esetben jogosan használta kardját. A vizsgálatot Jeney Miklós I. ker. kapitány helyettes, r. fogalmazó befejezte. Kihallgatta mindkét félt s a jegyzőkönyvekből kiténik, hogy a főhadnagya a bérkocsissal szemben jogosan használta kardját, mert az elkövetett sértéseket másként megtorolni nem tudta s tisztí kardbojtját csakis így védhette meg. A vizsgálat adataiból beigazolást nyert, hogy a bérkocsis mikor a főhadnagyot lakására szállította, lakása előtt két házzal a kocsiülésről hátrafordult, jobb kezét a főhadnagy felé nyujtva, kijelentette, hogy a két forint, mit attól az urtól kapott, ki a főhadnaggyal egy társaságban volt, kevés. A főhadnagy kit bosszantott, hogy még meg sem áll a lakása előtt, már is követelte bérét, tudára adta, hogy akart neki adni egy forintot, de most nem kap semmit, hanem a kapitányságnál veheti át. Erre a fiakkeres kihívóan szolt: *Volt már nekem dolgom ilyen henczegő tisztcskéekkel.* Erre a főhadnagy kardot rántott, de csupán azért, mert nem érthette másként el a bakon ülő kocsi s eközben a fiakkeres ostorát vette elő s végig vágott vele a főhadnagy fején. — Ezután mérte csak a főhadnagy az első ütést a fiakkeresre s utánna még nehányat, hogy a rajta elkövetett sértésért megfelelő elégtételt szerezzen. A kapitányság az összes iratokat áttette az ezred parancsnoksághoz. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy nagyon sok panasz érkezik hozzánk a fiakkeresek tulkapása s durvasága ellen.

— **A polgári-kör juniálisa.** Ma este lesz a polgári kör juniálisa a Dobospavillonban. Ugyis benne vagyunk a vigadozásban, pár napig a szerbekkel mulattunk, ma este pedig egymás között alkalmunk lesz szórakozni. — A rendező bizottság mindent elkövet, hogy a polgári-kör juniálisa az idén is minden tekintetben emlékezetes legyen.

— **A hortobágyi vásár.** A nagyméltóságú magyar királyi kereskedelemügyi miniszter urnak 33575/1897 szám alatti rendelete alapján a városi tanács közhírré teszi, hogy a hortobágyi országos állatvásár ez évben június hó 23-án esütörtökön (s ezután mindig a június hó 20-ikát magában foglaló hét esütörtökön) lesz megtartva.

— **Sertésvész a megyében.** Hajdumegyében a sertésvész ismét fellépett. Tetétlen községben a gr. Zichy birtokán s Szoboszlón több tanyán a vész veszedelmes mértékben fellépett és pusztít. *Rásó* Gyula alispán eirendelte úgy Tetétlen mint Szoboszlóra nézve a zárlatot, egyidejűleg megtétette a kellő óvintézkedéseket is.

— **A dorogi patronatus.** H. Dorog községe mint kegyur évtizedek óta harcban áll a munkácsi g. kath. püspökséggel a dorogi lelkészi állomás betöltésének módzata miatt. A püspökség hármass kijelölési jogot követel a lelkész választásnál, ellenben a dorogi képviselőtestület azt vitatja, hogy lelkészeit szabadon választhatja s bizonyos praecedensekre hivatkozik. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága nemrég a püspökség álláspontja mellett döntött s kimondotta, hogy a püspökségnek joga van a hármass kijelöléshez. A dorogi képviselő testület pár nappal ezelőtt megfelebbezte a közigazgatási bizottság eme határozatát s így az ügy a közoktatásügyi miniszter döntése alá kerül.

— **Kereskedelmi Akadémiánk virágzó Tornaköre** múlt hó 21. és 28-án tartott *díjversenyének győztesei* a koronázás évfordulóján az ifjusági egyesületek évzáró ünnepén kapták meg jutalmaikat, és pedig mint legnagyobb kitüntetést: ezüst érmet díszítéssel kapott *Veres* Sándor. Amásodik legnagyobbat: díszoklevelet kapott *Tikos* Andor és *Schirf* Henrik; továbbá ezüst érmet kaptak: *Horárits* István, *Papler* Pál, *Lovass* Béla, *Ozory* István, *Papp* Albert; *elismerő oklevelet* kapott *Grünwald* Zoltán és *Fürst* Salamon; végül pedig *bronz érmet* kaptak: *Kereszty* Kornél, *Weisz* Miklós, *Rudolfi* Imre, *Szappanos* Kálmán, *Sámuel* Sándor, *Naszády* Tibor, *Roóz* Jenő és *Gerber* Jenő.

— **Négy csavargó.** A június egyhangúságba néha-néha belevegyül a rendőrség halk piano hangja, mit ott a központon lehet éjjelente hallani, mikor egy-egy rendőrnek kiadják a bekerült paciensre vonatkozó utasításokat. Az éjjeli júniusi holdfénynél 4 alakot hoztak fel néma gyászmenetben. A négy alak a debreczeni éjjeli élet *finemü* lepkéje volt foglalkozásra nézve csavargó volt mind a négy, illetőségükre nézve ismeretlen származásuak, vallásukat illetőleg pedig azt nem kutatja a rendőrség. Nagy Lajos, *Bodnár* János, *Dósa* József, *Szebeni* Mihály nevekre hallgatott a négy csavargó, kiket az Ispotály körül meg az átomásnál szedtek össze és vittek be a központra, hogy a rendőrség szives vendégszeretetéből fedél alatt töltsék el az éjt addig is, míg el nem szállítják őket a szélrőzsa illetékes irányai felé.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A háború.

Sas-Francisko, június 11.

A post jelenti: A Charleston ezirkáló-hajó Honoluluban várja a Manillába rendelt csapatokat. Valamennyi hajó legelőbb is a Ladrone-szigetekre indol, a melyeket megakarnak szállni. Guabenszigetét szénállománynak szemelték ki. A Charleston azután a szállítóhajókkal együtt tovább megy Manillába, mihelyt a Ladrone-szigeteket alávetették az Egyesült Államok uralmának.

Köln, június 11.

A Kölnische Zeitung madridi értesülése szerint a filippini-szigetek kérdésének szabályozását a hatalmakra akarják bírni. A külügyminiszter ez iránt a külföldi kabinetekkel érintkezésbe lép.

Sanjago előtt.

Washington, június 11.

A Sanjago előtt levő amerikai hajóraj azt jelenti, hogy az elvágott kábelek végeit folszedjék. Sampson tengernagy így nemsokára egyenes táviró-összeköttetést hozhat létre Washingtonnal.

Washington, június 11.

Hír szerint kedden a caimaneriai támadásnál, a mely helyet az amerikaiak hadműveleti bázisul választották ki, a fölkelők is közreműködtek. Sanjago de Kubábn állítólag éhínség van, minthogy minden élelmiszert a spanyol hadsereg és haditengerészet számára foglaltak le.

Washington, június 11.

Arról a hírről, hogy a rendes csapatok tegnap elindultak Tampából. illetékes helyen nem akarnak nyilatkozni, de általában hitelt adnak ennek a hírnek. A csapatok rendeltetéséről sem lehet bizonyosat tudni, mert sem Key-Westből, sem Tampából nem érkeztek erről hivatalos jelentések. Hír szerint lehetséges, hogy Key-Westben megállítják az expedíciót, minthogy az a hír érkezett, hogy Kuba északi partjainál spanyol hadihajókat láttak.

London, június 11.

A „Morning Post” jelenti: Washingtonban tartja magát az a Post au Prince keresztlérkezett hír, hogy az amerikai csapatok Surgidero de Agnadoresnél és Daiguirinál partra szállottak és megütköztek a spanyolokkal, a kik vereiséget szenvedtek. Az amerikaiak erre megszállották a sanjagoi magaslatokat. Egy amerikai ágyunaszád gránátokkal lövöldözött Sanjago közelében egy vasuti vonatra, a mely spanyol katonaságot szállított. Sok katona életét veszítette.

A hangulat Madridban.

London, június 11.

Madridból jelentik, hogy a harcztérről érkező kedvezőtlen hírek ott nagy lehangoltságot okoztak. Tisztességes béke után áhítoznak különösen most a filippini szigetek helyzetéről szóló jelentések miatt.

A Daily Mail, szerint a tegnapi spanyol minisztertanács felhatalmazta a külügyminisztert, hogy diplomáciai közbenjárást eszközöljön ki. A külügyminiszter ily értelemben már utasítást is adott a bécsi spanyol követnek.

A bécsi tanácskozások.

Bécs, június 11. Bánffy báró miniszterelnök, aki ma reggel érkezett ide, ma 10-kor Thun gróf miniszterelnökkel, utána Kállay Béni közös pénzügyminiszterrel értekezett. Lukács pénzügyminiszter és Popovics min. tanácsos a magyar kvóta küldöttség tagjaival ma délben érkeznek

ide. A magyar kvótaküldöttség ma délután 5 órakor a magyar miniszterium épületében elértekezletet tart, amelyen meg fogják választani a 7 es bizottságot, amely majd az osztrák küldöttséggel fog tárgyalni.

CSARNOK.

Föltámadás.

Regény. 21.

— Irta: Uriel. —

(Folytatás.)

XII.

Szárnyára veszi a hir.

A kit eddig a sokaságban észre sem vettek, a kinek nemes becsvágyról tanuskodó munkáit figyelemre sem méltatták, egyszerre kezd kibontakozni az ismeretlenség homályából. A magyar szabadelvű iskola egyik legerősebb oszlopává növi ki magát Abay Imre. Politikai műveivel forrongást idéz elő.

Hirtelen emelkedik ki az emberiség ismeretlen tömegéből, de nem sorakozik az ifjú Botondok közé, a kik két kézre fogják a baltát, hogy hatalmas csapásokkal döntsék le az elítélteket vaskapuját. Lassanként akarja át plántálni eszméit a közérzetbe. Pompásan tudja megválasztani az alkalmat, hogy mikor legidősebb sikkra szállni valamely régen táplált eszméért. Szegénysége mindenki békonszenvet ébreszt. Nem furakodik a nagyok mellé. Nem akar mást, mint eszméi diadalát.

Szerénykedő munkálkodása komoly politikusok előtt is feltűnik. Különösen Somorjay Kristóf az új igazságügyminiszteri államtitkár előtt, aki nem tudni, honnan veszi magának arra az időt, de minden egyes politikai művet átböngész. Mindenből merít és tanul valamit. Egy politikai klubban gyakran szóba hozza az új embert.

— Azt mondják, fiatal. És mégis milyen bámulatos higgantsággal boncsolja, taglalja a tárgyakat.

A párt vezérfia, Zsibay Gábor báró ur ő méltósága nagyon szereti a fiatal talentumokat. Titkárával buzgón figyelemmel kísérteti őket, a titkár ur bizonyára jól ismeri az „Abay” nevet. Egyszer említette is előtte, — legalább ő méltósága homályosan emlékezik reá, — hogy ez a fiatal ember jó munkaerő lenne a parlamentben. Sokat össze tudna dolgozni, azután meg olyan szerény. Az olyan embereket, kik esőndesen munkálkodnak, ha kell éjjelnappal is, de azért meghuzzák magukat s nem tolakodnak előre, nagyon szereti Zsibay Gábor báró ur ő méltósága, a ki egyébként jól érzi magát egy nagyobb szabású pénztintézet nyugodalmas elnöki székében.

— Azt szeretem benne legjobban mondja méltóságos Somorjay államtitkár, ur, hogy nem akar egyszerre mindent fölrobbantani, mint a többi fiatal Titán. Meg van a bátorsága s néha kemény dolgokat szór a kormány szemében, de ezt oly vonzó előadásban találja föl, hogy csupa gyönyörűség elolvassni. Aztán nem hivatkozik annyit a történelemre, a 48-as időre, hanem a mostani állapotokat tekintti és ehhez jól tud alkalmazkodni. Olyan politikus ő, a ki fölforgatás nélkül akar ujitani.

E nemes becsvágygyal végzett munka között, mely Abayt lassankint a dicsőség, pénz és babérszerzés útjára segíté, régi betegségének kísértete olykor megrohanja. Maga sem tudja megmondani kitől, de hallotta, hogy a golyó még mindig ott fészkel melle felső részén. Ez a golyó kísérti olykor, a régi betegségre való visszaemlékezés remegésbe hozza s borzadva gondol arra, hogy ő, akinek a sirban kellene feküdnie, kello közepén van az élet zajának, szédületes gyorsan emel-

kedik a dicsőség lépcsőjén; ereje napról-napra növekszik, izmosul, arca telt és piros lesz s szívét, mely azóta már elmállott volna a sirgödörben, a legtisztább szerelem dobogtatja.

Titokban sebészeti könyveket vásárol. Azt szeretné megtudni, lehet-e még a régi bajból új baj. De bizonyosan, minden kétséget kizárólag.

Zsiga doktor idejekorán rajtakapja e titkos műveleteken.

— Ej, hiszen a hypochondriába lovagolod magad. Valami világhírű piktor, ki az életet akarná vasznán megörökíteni, bizvást vehetne modellnek. Ilyen arányosan domboru melle senkinek sincs az új parlamentben. Aztán ezek az aczél karok, ruganyos lábak, ez az erős nyak és a fej? Ej, tűzbe a sebészeti könyvekkel.

És tűzbe dobja Abay könyveit. Lősebes emberekről ezer példát sorolva föl.

— Ott van Kelendy képviselő. Három golyó a testében, már husz év óta. Mi baja neki? Azt mondják kerületében nincsen szép asszony, akit meg ne nyert volna.

Zsiga doktor ugyanis komolyan elhiszi, hogy hatalmas állásu, pénzes ember, még ha hozzá esinos, minden nőt megnyerhet. Szerinte nem is lehet másképp, mikor a vidéken a nők műveltsége messze mögötte marad a férfiaknál.

Abay lelkéből elüzi a kételyeket. Most minden nap a családi életről folyik közöttük a társalgás. Bendey és Zsiga doktor egészen francia szellemben fogják föl a dolgot.

— Senki sem szereti jobban a nőket, mint én, — kiált föl Bendey, — ötezer forintot adtam egy leánynak, mert ott hagyta az apját, egy vén asztalest és a vőlegényét, egy fiatal asztalost s velem jött fürdőre, a hol hat hetet töltöttünk.

Zsiga doktor nevet.

— Én is szeretem a nőket de annyit mégsem áldoznék rájuk. Olesőbban is hozzájuk lehet jutni.

— Bolondok vagytok — szól Abay. Kaezagjatok ki mindent, csak a női tisztaság értékének nagyságát ne, mert ez komolyabb dolog, mintsem hogy kaezagni lehesen rajta.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

F. E. Nádudvar. A tudósítás alól a jegy tévedésből maradt el. Köszönettel vettük. Minél gyakrabban kérünk.

K. P. Az alkalom nem kedvező az ön által ajánlott eszme keresztlér vitelére.

E. G. Nem közölhető. Különbben is verseket legritkább esetben közlünk — akkor is neves íróktól.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal**

A ki

Epilepsiában

eskorban, göresőkben és más ideg betegségben szenved, kérjen erről egy füzetet, melyet minden kinekingyen és bérmentve küld a Hattyu-gyógyszertár **Schwanen-Apotheko Frankfurt a. M.**

Előnyös képviselő

bármilyen állásu egyéneknek ajánlva. Bérmentes levelek **W. K. 1516** jegy alatt **Haasenstein és Vogler** hirdetési irodának Bécs I. küldendők. 576—1—1

RONCEGNO

legerősebb természetes

arzonikus és vastartalmu ásványvíz
a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó
orvosi utasítás szerint:

Anémia, chlorose, bőr-, ideg- és női bajoknál, moosárláz stb.

Az Ivó-kúra egész éven át használtatik.
Raktárak minden ásványvízkereskedésben és
gyógyszertárban.

Roncegno fürdő (Dél-Tirol)

Trienttől egy negyed órára. Ásvány-
moosár-, gázfürdők, teljes hidegviz-
gyógyászat, Elektrotherapia, massage,
gyógygimnastika 535 méter a tenger felett.
Szél ellen védett gyönyörű fekvés, illatos
teljesen pormentes, száraz levegő egyen-
letes légáramlat 18—22°. Elsőrangú
gyógyterem kiterjedt szép sétánnyal.
Gyönyörű kilátás a dolonistákra. 200 idegen-
szoba, ét- és olvasóterem, gyógyterem.
Mindenütt villanyos világítás. Gyógyzene.
Lawn-Tennis. Árnyékos sétaterek, élvezet-
es kirándulások. Idény május-október.
Prospektus és felvilágosítás a fürdőigaz-
gatóságtól Roncegno-ban.

572—10—5

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Az
ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentúl is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-fele

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket

és

májfoltokat

valamint az összes

bőrtisztítálan-

ságokat

biztosan eltávolít.

- 1 tégely valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 "
- 1 drb. valódi Salvator-szappan . . . 50 "
- 1 doboz valódi lyoni rizspor 3
- szinben 50 kr. és 1 frt.
- 1 tégely kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg be-
igátott védjeggyel el van látva és kértik a t.
Közönég csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és
szappant kérni.

573—12—7

A Debreczeni Első Takarékpénztár

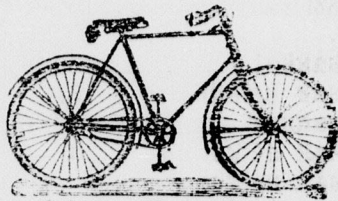
ajánlja

4¹/₂% kamatozásu zálogleveleit

melyeknek biztosítékul való elfogadását, a n. méltóságú m. kir. ministé-
rium — a közigazgatás minden ágára nézve, körrendeletileg engedélyezte,
melyek ennél fogva vállalatoknál, bírósági árveréseknél biztosítékul és
bánatpénzül való letétekre, valamint tőkebefektetésül is kiválóan
alkalmasak.

Ezen záloglevelek biztosítékul való letétel végett megfelelő fedezet
mellett ki is kölcsönöztenek. 570

Dürkopp

felülmulhatatlanok

„Diana“

Kerékpárjai

szoliditás, elegancia és könnyű futásban!

A 98-as modellek számos kiváló ujitásokkal vannak ellátva.

Képviselő: **Deutsch Ede**

567—15—10

DEBRECZEN, Piacz-u. Dr. Tihanyház. Fióközlet Karczag.

ERDŐ-BÉNYE GYÓGYFÜRDŐ

(ZEMPLÉNVÁRMEGYÉBEN)

A fürdő-idény 1898. május hó 29-én kezdődik.

Hatása gazdag vas- és timsó tartalmánál fogva kitünő: a női beteg-
ségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, rheumatikus és
köszvényes bántalmakban szenvedőknek. **Kiváló klimatikus gyógyhely** a légző-
szervi és malarikus bajokban szenvedők részére.

HASZNÁLHATÓK: iszap-, vasláp-, sós- és villanyfürdők;
massage-, izzasztó és hidegviz-gyógymód.

Ivó-gyógymódhoz mindenféle ásványvíz van készletben. A fürdő egészen
megújított és következő új épületekkel bővített. **Uj nagyszerű**
fürdők egészen kőből, görögszerben építve, földszint elegánsan beren-
dezett fürdőszobák, porcellán-, réz- és fafürdőkádakkal, első emeleten 30
uj szép lakószoba, tőkéletesen butorozva, vaságygyal stb. **Uj izraelita**
vendéglő schweizerben, szép étkezőteremmel és verandával. **Uj lakó-**
ház „Alföldi lak“ 8 szép szobával. **Uj gépház** a fürdőlaktól elkülönítve.

Szórakozásra szolgálnak: csinos ét-, tánc-, olvasó- s nőitermek,
könyvtár, hirlapok, társas- és tornajátékok, naponként kétszeri térzene.

Terjedelmes árnyékos erdei-sétautak. — **Kápolna.** Az étkezés olcsó
és kifogástalan. **Házi gyógytár, posta- és telefonállomás** helyben van, mely
a Szegimalom állomástól veszi át a sürgönyöket.

Vasúti állomás: a személy-vonatokhoz **Erdő-Bénye-fürdő** (fél órányira);
gyorsvonathoz **Liszka-Tolcsva** (1 órányira a fürdőtől).

Fürdőorvos: **Dr. Kun Zoltán** Sárospatakról.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

576—3—3

a fürdőigazgatóság.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható.
fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-
Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi
népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt.
üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török**
József gyógyszerésznél **Budapest**en. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert
több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes**
üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, **Rudolstadt** (Thüringia).

Anyák, mielőtt

gyermekkocsit vásárolnak, te-
kintsenek, illetőleg rendeljenek
meg ingyen és bérmentve egy
gazdagon illusztrált katalógust
az új higienikus ülésre és fok-
vérsre idomítható, szétszedhető és
mosható felszereléssel ellátott
kocairól,

Baumann L. os kir. szabadalmáról

Bécs, VI./2. Millergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok vá-
sárlásától; csak az a kocsi valódi, a
melynek faalapzatára az itt oldalt
látható védjegy van rásütve.

544—25—14